

Немања Миљуш

ИСТРАГА У ДУБРОВНИКУ

Југо шапташе *Calma mia sangue*¹⁾. Одбијаше се и уздизаше Ловријенцем. Шуњаше кроз прозоре. Зачу се кикот.

Узе сунђер па га натопаи алкохолем. У њему беше растопљен плав лотос. Луссиана се наслони на његове груди. Вода се заталаса те изли из огромног бурета. Левом руком јој подиже браду. Десном шаком стегну сунђер. Тиркизна течност се оштро спушташе низ језик.

-Есо - издахну млади штићеник доминиканског самостана.

-Зашто смо увик у води? Хоћеш ли да се окужим?

-*Лейида*²⁾, вода штити од куге. Додао сам још алкохола и лаванде? Осјећаш ли?

-Осићан - рече и умили му се забацив руке уназад око његовог врата. -Ово је засигурно нека рецептура из твоје апотеке.

-Могла би обријати длаци?

-Како?

-Ништа - изусту - сва срећа па су плаве иако дуге - рече себи у браду. -Иначе, у води пуца мушкарчево сјеме па не можеш затруднити.

-Не могу ти ја од симена затруднит! - рече те након што осети како је штићеник зачуђено погледа, засмеје се.

-Твој муж ради?

-Паско гради цркву *del Santo Giovanni*. Јеси ли видија кипове што је направија? *Giovanni* з дисна а Исус с лива. Златне руке има.

-И не само руке. Прича се да је са дукатима дошао из Свете Земље и Провансе - те се накези како не би изгледао осуђивачки. -Је ли те такао откако је дошао?

Луссиана рашири руке наслонив се о ивицу бурета те искочи из њ. Почела се хитро брисати и облачити.

-Хеј! *Ма бене...* Полако. Остави то...

Штићеник узе наквашене нацрте. Погледа како се натпис *Cathedrala a Ressurrectio a Virgo Maria*³⁾ разлива. Спусти хартију. Изоштри поглед на Луциану.

-Нисам ја крив што ти је муж *buzerar*⁴⁾!

-Проклет бија твој језик млетачки. Пуј! Богат је. Јесте. И неће вам ништа дат. Ни фрањевцима ни доминиканцима. Ни Вијећу ни кнезу. Ником. Сам ће изградит цркву и сиротиште.

-О, и сиротиште. Питање је да ли је то уопће црква или какав храм за његов цех.

-А је ли? Смета вам што је окупија каменоресце око себе па, прц, не мере те им кожу одерат јер се буне.

-*Organizzazione dei Lapicidi*⁵⁾... натпис на порти... *Chiesa del Santo Giovanni*... Он је *buzerap*! С њима треба као што је и франчески краљ Philippe.

-Збогом! Послат ћу ти сина по љек!

*

Чим уђе у град упуту се десно. Не могаше ни погледати према фрањевачком самостану где се налазише аптека у којој радише штићеник. Док шеташе осећаше подсмехе и сажалење. Убрзо скрену к улици од домина. Саплетоше се. Заплаче.

-Врати ми дите. Врати. Све ћу ти дат. Само ми врати ћер. Знан. Исти длакав младеж на дисном длану. Моја је. Свитлана, молин те! Смилуј се.

-Остави ме, луда жено! Остави.

-Ти си је носила. У твојим је рукама наводно умрла. Тек по рођењу. Знан да сте је заминили у договору са дон Николом.

Luciana, или како је славенски пук звао Свитлана, уста и крену кући. Окрену се с горње степенице и баци цекин пред лудачу.

*

Штићеник доминиканског самостана у апотеци фрањевачког самостана правише себи чај од црне метвице. Додаше млеко и на вр' ножа цимета. Размишљаше ком реду да прступи. Фрањевци или доминиканци? Приђе му дон Никола и опали шамар.

-Упропастио си нацрт! Шут! Требају нам новци! Имаш рок до краја мјесеца! Не виђај се више са господом - последњу реч изусти саркастично - Свитланом. Покајаћеш се!

Дон Никола узе шољицу чаја и попи је на искап. Ошамари га још једном па оде. Штићеник заплаче. Погледа у младића пред собом. Не чу како га поздрави са *Добра вечер!*

-*Babbo, oh babbo mio...* - плачећи изговори, ухвати младића за руку и пољуби је.

Lucciana'н син, јер то беше он, занеме. Узе платнену кесицу на којој беше написано Lucciana те оде. Пре но изађе баца поглед и виде младића на коленима раширених руку како га гледа.

-*Non anda... non anda novamente...*⁶⁾ - јадиковаше штићеник.

*

Lucciana и Паско лежаше.

-Не познати људи ми кућом ходе - рече Паско.

-То су наша дица.

-Твоја дица. Ја сам јалов!

Lucciana пререже у стомаку. Утрну.

-Кад сам ономад као дечкић скака у ували Данче. Бејох раширија ноге. Будала! - окрену се - разбаштинићу те - заспа.

Чу се дрека. Разбише се врата. Двојица улетеше у собу.

-Паско Прибичевићу, бит ће те изведени прид часни суд цркве због содомије и пљачке Христовога гроба.

-Шта се дишава! Свитлана!

-Паско!

-И ви госпа Lucciana. Ви сте свидокиња - одбруси један.

-Свидокиња чега...

*

У врту доминиканског самостана, на месту будућег клауистра, седаше монаси, морепловци и пук који је одвођен у самостан. Тик испред бунара иза катедре намести се судија. На катедри беше приказан пас како трзаше јеретика. С леве стране постави се штићеник, на десној Паско Прибичевић. У првом реду седаше дон Никола. Поступак започе с пуно формалности. Чу се речи: "ред браће проповедника", "пси Господњи", "инквизиција", "јерес".

-На основу овласти папе Григорија IX, у име оснивача Доминика де Гоузмана, почнимо - смирено ће судија.

-Поштовани пуче - рече штићеник гласно како би примирио окупљене - пре је неколико година франчески краљ Philippe побио такозвани Ред сиромашних витезова храмовника. Ти су лажни сиромаси опљачкали јерузалимско благо и нашли се на правди Бога пред франчешким краљем и папом Клементом V. Зашто? - узе умотан папир одмота га и удаљи од себе, па настави - због обожавања врага, одрицања од крижа, пљувања на криж, спавања с мушкарцем као са женом... а напоследку, њихов је вођа на ломачи проклео папу заже-

левши да умре за годину дана. Папа је умро неколико мјесеци доцније!
Нажалост, темпларски је враг поразио папу!

Док изговараше оптужбу пук уздисаше-издисаше гласно коментаришући. “Ау!“, “Ах!“ чу се из публике.

-Да ли сте Паско Прибичевићу били у Јерузалемијском крају крајем 1309. године?

Паско ћуташе.

-Да ли сте били у Прованси гдје се погибија темплара збила, у то вријеме, Прибичевићу, прије *terzo anni*, дакле 1314?

Паско ћуташе.

-Да ли је *Chiesa del Santo Giovanni* темпларски храм за ваш каменорезачки цех?

Паско ћуташе.

-Да ли сте темплар? - рече, приближи му се, растргне му кошуљу те се на молитавим грудима обзнани урезани натпис: *Pauperes commilitones Christi Templique Solomonici*⁷⁾.

-Одвједите га - узвикну судија.

Штићеник чучну крај дон Николе.

-Ово је било сувише лако. Сад иде најбољи дио. *Lucciana*.

Дон Никола га ухвати за руку али не успе да га спречи у науму.

-Но, ово није све - поче самоуверено и настави сажето. -*Lucciana* Прибичевић, позната и као Свитлана. Луцијана није имала односе са својим *маријом*. Њен је најстарији син налик моме оцу, њена најмлађа ћер има младеж на десном длану као и недоношче луде Луне, њено је остало троје дијете рођено тачно осам и пол до девет мијесеци након смрти Паззаниа, Вукчетићеве и Јаретића. Прије се неколико десетљећа црква настојала изборити проту херетика из Албигоја, Катхара и Босне. Сви су ти култови познавали женско божанство под именом...

- *Lucciana e mala spirita*?⁸⁾

-... да, *demiurg femina*. Жена која отима дах људима. Убија их!

-Ау - дрекну пук - *mala spirita, mala spirita*.

-Она је из Босне, зна сан ја, знан! - рече један.

-Балавче! Не убијан их већ се поново рађају кроз мене... узиман им дах како бих зачала те их родила.

Наста пометња. Монаси клекнуше молећи се, пук се разбежаше.

-Балавче! Шта умишљаш да си! Кроз мене се рађају неправедно умрли. Твог оца сан родила због тебе, псето! Проклет биа! Проклети сви због пара!

Редари стрепећи одведоше *Lucciani*.

Дон Никола се приближи штићенику па га ошамари.

-Али дон Никола, да смо само Паска осудили, све имање би остало њој и диједи. Овако, имање остаје граду односно цркви, а диједу можемо послати у сиротиште у Венецију.

-Да није било ње не бих имао другу прилику - рече, плуну га и ошамари.

*

Лусциана и Паско беху везани леђа уз леђа око једнога штапа. Под ногама беху слама и суво пруће. Стајаху на кружном парчету локрумске боровине. Паско паде у несвест кад виде колико се високо налази. Наиме, беху на високом димњаку постављени. На дну димњака беху шиљци а под њима ложиште. У том димњаку се спаљиваше умрли од куге. Дакако усправно да шиљци онемогуће њихов пад. Како беше више зрака међу њима, брже и горише.

Дон Никола Лусциани децу беше послао у самостан да се наједу, напију и наспавају. Клечаху пред димњаком он, штићеник и васцелик пук. Молише се. Ватра се запалише. Лусциана вришташе. Паско беше одавно у несвести. Брзо ватра сагори боровину те обоје пропадну низ димњак.

Смрћу Лусциане беху умрли све које ова *demiurg femina* роди: дон Никола, све петоро деце и штићеник.

-
- 1) Италијански: Смири ми крв
 - 2) Ит: мила моја
 - 3) Латински: Столна црква Узнесења Маријина
 - 4) Венецијански италијански: содомит
 - 5) Ит: Удружење каменорезаца
 - 6) Ит: Не иди, не иди поново...
 - 7) Сиромашни витезови Христа и Храма Соломоновог
 - 8) Лусциана је злодух!